

MILJONREGN TILL ÄDELLÖVSKOG 2

Skötsel och etablering av olikåldrig blandädellövskog

Magnus Löf

10 miljoner kronor! Det har SLU fått från Formas för forskning om olikåldrig och blandad ädellövskog i projektet BROADEN.

Ädla lövträd kommer naturligt att bli mer konkurrenskraftiga i ett varmare klimat, och även om de också drabbas av skadegörare så är de betydligt mer stormfasta än våra barrträd. Idag är mer än 50 % av de hotade (rödlistade) landlevande arterna knutna till just ädellövskog, och för att säkerställa livskraftiga populationer behöver vi öka mängden sådan skog.

Olika former av kontinuitetsskogsbruk, det vill säga skötselformer utan kalhyggen och med naturlig föryngring i olikåldriga blandbestånd, är ett annat verktyg för att hantera framtida risker. Om ett trädslag i en blandskog slås ut av skador, så finns alltid andra trädslag kvar. På så vis skapas en stabil skogsmiljö som trots påfrestningar kan leverera olika ekosystemtjänster.

Det råder emellertid stor osäkerhet kring hur vi ska åstadkomma mer ädellövskog. Plantering av ädellövskog är dyrt, och på grund av de stora viltstammarna behöver träden skyddas av hägn. Därför tvekar många skogsägare till sådan typ av skötsel.

I Sverige har vi liten erfarenhet av kontinuitetsskogsbruk – nästan all kunskap har byggts kring kalhyggen och homogena skogar av barrträd. Det har varit ett fram-

gångsrecept för hög produktion av virke men har blivit alltmer ifrågasatt mot en bakgrund av klimatförändringar och olika målkonflikter runt skogen.

De övergripande tre målen projektet är därför att ta fram kunskap om:

1. Hur olikåldrig blandad ädellövskog bäst ska etableras och sedan skötas genom plockhuggning;
2. Var någonstans i landskapet som kostnadseffektiv föryngring och skötsel har bäst chans att lyckas och;
3. Vad olikåldrig blandad kontinuitetsskog dominerad av ädla lövträd har för förmåga att producera virke, lagra kol, och producera miljöer för biologisk mångfald, och hur konflikter mellan olika ekosystemtjänster från sådan skog minimeras.

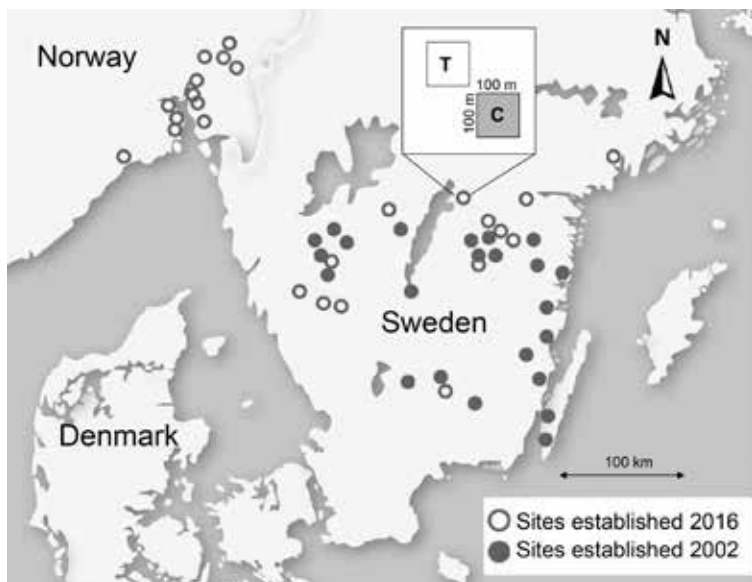
För att finna kostnadseffektiva lösningar kommer vi använda experiment, frågeformulär, modellering och syntesarbete, och detta bygger på nya typer av föryngringsexperiment knutna till en helt unik serie av långsiktiga plockhuggningsförsök i södra Sverige och Norge (se figur).

BROADEN-projektet löper under perioden 2023–2026 och leds av Magnus Löf. Utöver SLU deltar forskare från Köpenhamns universitet och Norsk Institutt for naturforskning. ■

Om författaren

Magnus Löf är professor i skogsskötsel och prefekt vid Institutionen för Sydsvensk skogsvetenskap, SLU i Alnarp.

magnus.lof@slu.se

Redan etablerade försök som kommer att utnyttjas i projektet BROADEN. De svarta prickarna ingår i Ekprojektet, lett från Göteborgs universitet, och är alla etablerade ädellövskogar mellan 70 och 150 år gamla som sköts med och utan naturvårdsgallring (plockhuggning). De ofyllda prickarna ingår i Transforest, som liknar lokalerna i Ekprojektet. Tillsammans utgör de 48 lokalerna en unik samling försök med kontinuitetsskogsbruk i blandad ädellövskog.